

تقسیم بندی علم به علوم انسانی و غیرانسانی غلط است

غلامحسین ابراهیمی دینانی در نشست روز پژوهش و علوم انسانی گفت: اساس تقسیم بندی علم به علوم انسانی و غیرانسانی تقسیم غلطی است، علم اساساً انسانی است.

غلامحسین ابراهیمی دینانی در نشست روز پژوهش و علوم انسانی گفت: اساس تقسیم بندی علم به علوم انسانی و غیرانسانی تقسیم غلطی است، علم اساساً انسانی است.

به گزارش خبرنگار مهر، نشست روز پژوهش علوم انسانی با حضور شخصیت های علمی و اجرایی کشور به مناسبت هفته پژوهش در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد.

غلامحسین ابراهیمی دینانی در این مراسم در سخنانی با موضوع سرشت و سرنوشت علوم انسانی در ایران گفت: اساس تقسیم بندی علم به علوم انسانی و غیرانسانی تقسیم غلطی است. علم اساساً انسانی است و این تقسیم به لحاظ علم نیست، بلکه به لحاظ معلوم است. گاهی انسان و گاهی طبیعت در این علم مورد بررسی قرار می گیرد. تقسیم به معلوم انسانی و معلوم غیرانسانی درست است. حال انسان را چگونه می توان شناخت؟ شناخت هم انسانی است. همانطور که سنایی در شعری می گوید «خود به خود شکل دیو می کردند وز نهیبش غریو می کردند». مسئله اصلی عالم، سازنده و سازنده شدن است. حال صانع و مصنوع یا خالق و مخلوق باشد. انسان صانع است و می سازد.

این استاد فلسفه در ادامه با اشاره به معنای کلمه هندسه گفت: هندسه یک کلمه عربی است به معنای اندازه گرفتن. مهندس اندازه می گیرد، اما کارش فقط همین اندازه گیری است در حالی که آیا می توان انسان را از طریق هندسه اندازه گیری کرد؟ مشکل دوران امروز این است که می خواهد انسان را اندازه گیری کند. من مخالف علوم کاربردی نیستم، اما معتقدم همه چیز کاربرد و اندازه نیست. در اینجا است که دنیای امروز به سوی کاربردی و غربی شدن رفته است، اما انسان شناسی در علوم انسانی کار آسانی نیست. رشته های روانشناسی، جامعه شناسی و ... انسانی هستند، اما انسان را در رفتار و کاربردش می شناسند. رفتار دلالت بر شخصیت انسان دارد اما آیا همه شخصیت انسان در رفتارش پیاده می شود؟ یا رفتار، جلوه ای از دریای بیکران روان آدمی است؟ هیچ موجودی در عالم هستی مشکل تر از خود انسان بر خود انسان نیست که به آن در علوم انسانی کمتر توجه می شود.

دینانی با طرح این پرسش که آیا جهان اندازه است یا چیزی هست که دارای اندازه است، ادامه داد: امروز در دنیای مدرن زندگی می کنیم و مدرنیته یک افعی هفتصد سر است. ما امروز در این دنیا زندگی می کنیم و من مخالف مدرنیته نیستم، اما انسان باید جایگاه خود را در این دنیای مدرن بیابد. یعنی روح مدرنیته را باید دریابیم. تکنولوژی دنیای مدرن از روحی ناشی می شود که آن را به خوبی نمی شناسیم. علوم انسانی باید به این سئوال ها پاسخ دهد.

مهرنوش محمدزاده